

Guvernul României
Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților

Calea Floreasca nr. 202, sector1, București, România
www.anrp.ro

RAPORT DE ACTIVITATE

2014

Misiunea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (A.N.R.P.) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea Primului-ministru, prin Cancelaria acestuia.

A.N.R.P. își desfășoară activitatea în baza Hotărârii de Guvern nr. 572 din 2013.

A.N.R.P. coordonează și monitorizează procesul de restituire a proprietăților preluate, în mod abuziv, în perioada regimului totalitar comunist.

A.N.R.P. asigură Secretariatul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor (C.N.C.I.), entitate fără personalitate juridică care emite deciziile de despăgubire a persoanelor fizice și juridice îndreptățite, care au formulat cereri în temeiul legilor fondului funciar și Legii nr. 10/2001. De asemenea, A.N.R.P. asigură funcționarea Comisiei speciale de retrocedare, care soluționează cererile depuse de cultele religioase și de comunitățile minorităților naționale.

A.N.R.P. validează sau invalidează hotărârile prin care comisiile constituite la nivel județean și în Municipiul București propun acordarea de despăgubiri persoanelor care și-au abandonat, ca urmare a stării de război, bunuri în foste teritorii românești: Cadrilater, Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța.

Obiectivele asumate de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților pentru anul 2014

În anul 2014, A.N.R.P. a avut următoarele obiective principale:

- modificarea legislației în baza căreia se soluționează dosarele constituite în temeiul Legii nr. 9/1998 și 290/2003;*
- accelerarea ritmului de soluționare a dosarelor de despăgubire;*
- reluarea plăților despăgubirilor;*
- intensificarea activităților de control privind legalitatea restituirii de către autoritățile locale a unor importante suprafețe de teren;*
- transparentizarea activității instituției și îmbunătățirea comunicării cu persoanele îndreptățite la despăgubiri.*

I. Noi proceduri privind acordarea despăgubirilor cuvenite cetățenilor care și-au abandonat bunuri în foste teritorii românești

În anul 2014, una din prioritățile A.N.R.P. a fost modificarea cadrului normativ pentru stabilirea și plata despăgubirilor cuvenite persoanelor care și-au abandonat bunuri în Cadrilater, Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța.

În contextul în care, la finele anului 2013, Curtea Constituțională a României a declarat neconstituțională O.U.G. nr. 10/2013, act normativ care prevedea plata acestor despăgubiri eșalonat, pe o perioadă de zece ani, s-a impus găsirea unor soluții legislative în acord cu Constituția, care să conducă la soluționarea cu celeritate a cererilor și la acordarea despăgubirilor în funcție de posibilitățile financiare reale ale statului.

În luna iunie 2014, A.N.R.P. a înaintat Guvernului proiectul de lege privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/1998. Proiectul de lege a fost aprobat de Executiv în data de 26 iunie 2014.

În data de 30 septembrie 2014, proiectul de lege a fost adoptat de Senat, iar în data de 25 noiembrie, de Camera Deputaților.

Noul act normativ, Legea nr. 164/2014, a intrat în vigoare în data de 18 decembrie 2014.

Potrivit Legii nr. 164/2014, plata despăgubirilor se efectuează în ordinea cronologică a emiterii, după caz, a hotărârilor comisiilor județene/Comisiei municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, a ordinului emis de șeful Căminului Primului-ministru sau a deciziei de plată emisă de A.N.R.P. în temeiul Legii nr. 9/1998, în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015.

Înainte de împărțirea în tranșe, prin decizie a președintelui A.N.R.P., se va face o actualizare a sumei despăgubirilor cu inflația, pentru perioada de la emiterea actelor menționate mai sus, până la momentul intrării în vigoare a legii.

Începând cu 18 decembrie 2014, orice procedură de executare silită a A.N.R.P. cu privire la drepturile stabilite în baza Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/2003 a fost suspendată de drept, până la împlinirea termenelor la care devin scadente obligațiile de plată prevăzute în titlurile de plată.

A.N.R.P. are obligația de a valida sau invalida, în termen de 18 luni, începând cu 1 ianuarie 2015, dosarele aferente hotărârilor emise de comisiile județene, respectiv cea a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 și Legii nr. 290/2003.

II. Activitatea de soluționare a dosarelor de despăgubire

A. Dosarele constituite în temeiul Legii nr. 10/2001 și legilor fondului funciar

➤ Dosare soluționate prin emiterea deciziei Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor (C.N.C.I.)

În anul 2014, C.N.C.I. a soluționat 2.876 de dosare, fiind emise:

- **1.120** de decizii de compensare, în cuantum de **531.147.606 puncte¹**;
- **394** de titluri de despăgubire, în cuantum de **664.871.672 lei**;
- **1.361** de decizii de invalidare a hotărârilor și dispozițiilor prin care autoritățile locale și celelalte entități investite au propus acordarea de despăgubiri.

➤ Dosare analizate de Secretariatul C.N.C.I.

- 5.150 de dosare constituite în temeiul legilor fondului funciar, date în lucru în funcție de numărul de înregistrare;
- 1.038 de dosare constituite în temeiul Legii nr. 10/2001 și în care există hotărâri judecătorești prin care instanțele au stabilit în sarcina Comisiei

¹ Conform Legii nr. 165/2013, punctele acordate prin deciziile de compensare se vor putea valorifica gradual, în lei, începând cu 1 ianuarie 2017.

Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor (C.C.S.D.) / C.N.C.I. obligația de a emite decizii de despăgubire;

- 1.054 de dosare constituite în temeiul Legii nr. 10/2001 și pentru care C.C.S.D. a aprobat, în perioada 2006 – 2008, cereri de soluționare cu prioritate (dosare „caz special”);
- 1.205 de dosare constituite în temeiul Legii nr. 10/2001 și selectate pentru soluționare în mod aleatoriu, în ședințele C.C.S.D din anul 2006;
- 1.109 de dosare constituite în temeiul Legii nr. 10/2001 și date în lucru în funcție de numărul de înregistrare, în baza Deciziei C.C.S.D. nr. 2815/2008 (dosare transmise A.N.R.P. înainte de intrarea în vigoare a Ordonanței de Guvern nr. 81/2007, de la numărul 1 la numărul 6.200, respectiv dosare transmise A.N.R.P. după intrarea în vigoare a Ordonanței de Guvern nr. 81/2007, dosarele de la numărul 37.500 la numărul 43.000);
- 265 de dosare în care există cereri de valorificare a titlurilor de valoare nominală și dosare constituite în temeiul art. 31 din Legea nr. 10/2001, având ca obiect acordarea de compensații pentru acțiuni la foste societăți comerciale;
- 584 de dosare aprobate de C.C.S.D. în perioada 2007-2011, dar pentru care nu a fost emisă decizia reprezentând titlu de despăgubire;
- 387 de dosare au fost identificate ca rămase fără obiect.

Dosarele au fost analizate fie în funcție de data hotărârii judecătorești (de la cele mai vechi la cele mai recente), fie în ordinea ședințelor C.C.S.D. la care s-a decis repartizarea către consilieri.

➤ **Dificultăți întâmpinate de Secretariatul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor în procesul de soluționare a dosarelor**

Lipsa unor documente de arhivă privind dreptul de proprietate, modalitatea de preluare de către stat, detaliile constructive ale imobilului sau obținerea acestor acte cu dificultate au reprezentat impedimente în soluționarea cu celeritate de către consilieri a unor dosare. Imposibilitatea stabilirii vechiului amplasament, comunicarea

cu întârziere de către autoritățile locale a unor documente solicitate de A.N.R.P. au reprezentat, de asemenea, probleme cu care s-a confruntat Secretariatul C.N.C.I.

Existența unui număr mare de dosare cu hotărâri judecătorești, pentru care a existat obligația analizării cu prioritate, a determinat soluționarea într-o pondere mai mică a dosarelor din celelalte categorii aflate în lucru, constituite în temeiul Legii nr. 10/2001. *Având în vedere că majoritatea dosarelor cu hotărâri judecătorești au fost deja analizate/soluționate în anii 2013 și 2014, este previzibil ca, începând cu anul 2015, să crească numărul de dosare soluționate, din categoriile "repartizat aleatoriu", "caz special" și "la ordine".*

B. Dosarele constituite în temeiul O.U.G. nr. 94/2000 (cereri depuse de culte religioase) și O.U.G. nr. 83/1999 (cereri depuse de comunitățile minorităților naționale)

➤ În anul 2014, Comisia specială de retrocedare (C.S.R.) a unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase și comunităților minorităților naționale a soluționat 252 de dosare.

Astfel, Comisia specială de retrocedare a emis 27 de decizii de restituire în natură și 22 de decizii prin care a propus acordarea de măsuri compensatorii în temeiul Legii nr. 165/2013. De asemenea, 104 de cereri depuse de culte și de comunitățile minorităților naționale au fost respinse din diverse motive: solicitanții nu au făcut dovada dreptului de proprietate/a preluării abuzive sau nu au depus actele solicitate în termenul de 120 de zile prevăzut de Legea nr. 165/2013. Totodată, s-a luat act de renunțarea la 86 de cereri de retrocedare. S-a constatat că 13 dosare au rămas fără obiect, ca urmare a soluționării cererilor în temeiul altor legi de restituire.

De asemenea, 26 de dosare au fost redirectionate, spre soluționare, comisiilor locale de fond funciar.

Secretariatele C.S.R. au analizat 1.107 dosare și au solicitat titularilor documentele necesare completării acestora.

Totodată, consilierii au verificat documentele primite, în vederea soluționării a 2.994 de dosare.

➤ În procesul de soluționare a cererilor depuse de cultele religioase și comunitățile minorităților naționale, Secretariatele C.S.R. s-au confruntat cu următoarele probleme:

- lipsa actelor care să ateste dreptul la proprietate;
- completarea cu mare dificultate a dosarelor, ca urmare a comunicării cu întârziere a informațiilor privind situația juridică a imobilelor de către entitățile investite;
- verificările care se fac pentru a evita acordarea unor duble despăgubiri au ca efect întârzierea soluționării dosarelor, având în vedere că, în unele situații, pentru același imobil au fost depuse cereri și în baza legilor fondului funciar.

C. Dosarele constituite în temeiul Legii nr. 9/1999 și Legii nr. 290/2003

Direcția pentru aplicarea Tratatelor Internaționale din cadrul A.N.R.P. a soluționat 738 de contestații depuse în baza Legii nr. 290/2003 și 33 de contestații depuse în baza Legii nr. 9/1998.

De asemenea, în 140 de dosare constituite în baza Legii nr. 9/1998 au fost emise decizii de validare, iar în 114 de dosare (în baza Legii nr. 9/1998) au fost emise decizii de invalidare. Menționăm că în perioada martie-decembrie 2014, prin **OUG nr. 10/2014**, aprobată prin Legea nr. 112/2014, a fost suspendată emiterea de către A.N.R.P. a deciziilor de validare sau de invalidare a hotărârilor emise de comisiile județene în baza Legii nr. 9/1998.

Pentru 508 de dosare (atât de Legea nr. 9/1998 cât și de Legea nr. 290/2003) au fost solicitate documente în completare.

Prin Legea nr. 164/2014, s-au introdus o serie de proceduri care vor avea ca efect accelerarea procesului de soluționare a cererilor.

III. Reluarea plăților despăgubirilor

Conform obligațiilor asumate prin Legea nr. 165/2013, în 2014, A.N.R.P. a deblocat plata despăgubirilor stabilite pentru titularii de dosare constituite în temeiul legilor fondului funciar și Legii nr. 10/2001.

În primă fază, au fost emise titlurile de plată aferente primei tranșe pentru dosarele aprobate de C.C.S.D. în perioada 2007 – 2011 (înainte de adoptarea Legii nr. 165/2013).

Ulterior, au fost emise și titlurile de plată aferente primei tranșe din suma stabilită prin deciziile de despăgubire emise după adoptarea Legii nr. 165/2013 de C.N.C.I., în perioada iunie 2013 - decembrie 2014.

Suma totală a titlurilor de plată emise de A.N.R.P. în anul 2014, pentru prima tranșă, este de **544.922.855 lei**.

Ulterior rectificării bugetare care a avut loc la sfârșitul anului, A.N.R.P. a făcut în luna decembrie plăți voluntare în sumă de **19.652.574 lei** în dosare în care exista fie o hotărâre judecătorească de obligare la plată (Legea nr. 9/1998 și Legea nr. 290/2003), fie un titlu de plată emis în condițiile Legii nr. 247/2005.

IV. Verificări și controale desfășurate de A.N.R.P. cu privire la respectarea legislației în materia restituirilor

A. În anul 2014, A.N.R.P. a efectuat numeroase verificări privind respectarea dispozițiilor legale în materia legilor restituirii de către autoritățile locale. Verificările au avut loc în următoarele județe:

- Alba
 - Instituția Prefectului județului Alba;
 - Primăria municipiului Aiud;
 - Primăria municipiului Blaj;
 - Primăria comunei Valea Lungă;
 - Primăria comunei Crăciunelu de Jos;
 - Primăria comunei Stremț;
 - Primăria comunei Sîncel;
 - Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație Blaj.
- Argeș
 - Primăria comunei Bradu.

- București
 - Primăria municipiului București.
- Constanța
 - Instituția prefectului județului Constanța (Comisia județeană pentru aplicarea Legii nr. 9/1998).
- Dâmbovița
 - Primăria orașului Moreni;
 - Primăria comunei Băleni;
 - Primăria comunei Iedera.
- Galați
 - Primăria municipiului Galați;
 - Primăria municipiului Tecuci.
- Prahova
 - Primăria orașului Azuga;
 - Primăria comunei Florești;
 - Primăria comunei Măgureni;
 - Primăria comunei Filipeștii de Pădure;
 - Primăria comunei Valea Doftanei;
 - Primăria comunei Păulești.

B. Sesizări penale făcute de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în baza controalelor desfășurate

- În data de 25 martie, A.N.R.P. a sesizat organele de cercetare penală cu privire la modul în care s-a restituit un teren în suprafață de 8.666 mp din municipiul București.
- În data de 15 mai, A.N.R.P. a sesizat organele de cercetare penală privind neregulile constatate la nivelul Comisiei județene Constanța pentru aplicarea Legii nr. 9/1998.

- În data de 23 mai, A.N.R.P. a depus o sesizare cu privire la soluționarea de către Primăria municipiului Giurgiu a unei cereri de restituire vizând o suprafață de 22,5 ha. Potrivit concluziilor A.N.R.P., soluționarea cererii cu nerespectarea procedurilor legale de către Primăria municipiului Giurgiu a avut drept consecință inducerea în eroare a instanței și, în final, pronunțarea unei sentințe prin care s-au recunoscut unei persoane despăgubiri care nu ar fi fost acordate în cazul respectării legislației.
- În data de 23 iunie, A.N.R.P. a sesizat Parchetul General cu privire la modul în care Comisia locală de fond funciar a comunei Bradu (județul Argeș) și Comisia Județeană de fond funciar a județului Argeș au soluționat o cerere având ca obiect o suprafață de teren de 19 ha. S-a avut în vedere că nerespectarea de către autoritățile de la nivelul județului Argeș a procedurilor prevăzute de legislație a condus la supravaluarea terenului și acordarea de către C.C.S.D. a unor despăgubiri într-un quantum mai mare decât cel cuvenit.
- În data de 14 august, A.N.R.P. a înaintat o sesizare penală cu privire la modul în care a fost retrocedată o suprafață de 388 ha de teren forestier de către Primăria orașului Azuga.
- În data de 9 septembrie, A.N.R.P. a sesizat organele de cercetare penală referitor la modul în care Primăria comunei Păulești (județul Prahova) a restituit o suprafață de 50 de ha teren arabil.
- În data de 17 octombrie, A.N.R.P. a sesizat organele de cercetare penală referitor la restituirea de către Primăria comunei Băleni (județul Prahova) a unor suprafețe de teren forestier însumând 373 ha.
- În data de 21 noiembrie, A.N.R.P. a sesizat organele de cercetare penală privind restituirea de către Primăria comunei Măgureni (județul Prahova) a unei suprafețe de 980 ha teren forestier.
- În data de 5 decembrie, A.N.R.P. a depus o sesizare privind restituirea a 876 ha teren forestier în localitatea Filipeștii de Pădure (județul Prahova).
- În data de 17 decembrie, A.N.R.P. a sesizat organele de cercetare penală cu privire la modul în care s-a realizat retrocedarea a două suprafețe de teren forestier însumând 2.689 ha în localitatea Valea Doftanei (județul Prahova).

În toate cazurile în care A.N.R.P. a constatat că retrocedarea unor suprafețe importante de teren s-a făcut cu încălcarea prevederilor legale, în

afara sesizărilor penale, instituția a acționat și pe calea dreptului civil și a solicitat instanțelor anularea titlurilor de proprietate.

V. Activitatea de reprezentare a A.N.R.P. în fața instanțelor judecătorești

La sfârșitul anului 2014, pe rolul instanțelor judecătorești existau peste 7.000 de litigii în care Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și/sau Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor aveau calitatea de reclamant sau pârât. Aceste litigii au ca obiect contestații la deciziile emise, cereri de obligare a C.N.C.I. la emiterea deciziilor de despăgubire și contestații la executări silite.

Pentru procesele desfășurate în 2014, Direcția Juridică și de Contencios a A.N.R.P. a întocmit peste **24.000** de acte procedurale (întâmpinări, note de ședință, recursuri, cereri/răspunsuri către instanțe, contestații la executare, obiecțiuni la rapoarte de expertiză, cereri de reexaminare etc).

În perioada 2012 – 2014, la cererea A.N.R.P., în peste 50 de cazuri instanțele au dispus anularea executării silite și returnarea sumelor trase din conturile instituției. Cuantumul sumelor pe care A.N.R.P. urmează să le recupereze este de 76.853.338 lei.

VI. Activitatea de relații cu publicul

În vederea îmbunătățirii comunicării cu cetățenii și nivelului de transparență a activității instituției, în anul 2014, A.N.R.P. a adoptat următoarele măsuri:

- au fost publicate pe site-ul propriu rapoarte lunare de activitate, în care sunt prezentate informații de interes public precum numărul dosarelor analizate, numărul dosarelor soluționate, cuantumul despăgubirilor acordate și al titlurilor de plată emise;
- au fost publicate informări lunare detaliate referitoare la stadiul de soluționare a dosarelor;
- a fost desemnat un număr mai mare de consilieri care să desfășoare exclusiv activități de consiliere telefonică.

În anul 2014, A.N.R.P. a răspuns la peste 27.000 de petiții și memorii și a oferit consiliere telefonică pentru peste 15.000 de petenți. La audiențele desfășurate la sediul A.N.R.P. au participat peste 13.000 de titulari de dosare.

În anul 2014, conducerea A.N.R.P. a participat la mai multe întâlniri organizate la sediile Instituțiilor prefectului, cu titulari de dosare de despăgubire, din următoarele județe: Maramureș, Satu Mare, Bihor, Arad, Timiș, Vâlcea, Sibiu, Mureș, Alba, Cluj, Bistrița-Năsăud, Suceava, Botoșani, Neamț, Dâmbovița, Brașov, Buzău, Brăila, Galați și Vrancea.

În cadrul acestor discuții au fost abordate teme referitoare la stadiul soluționării dosarelor constituite în temeiul legilor fondului funciar și al Legii nr. 10/2001, precum și despre noile reglementări privind acordarea compensațiilor în baza Legii nr. 9/1998 și a Legii nr. 290/2003.

